

JESAJA

24-27

De ondergang van de oude orde en de
vestiging van het Messiaanse Koninkrijk

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/jesaja/24-27

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Inleiding op Jesaja 24-27	3 min	4
2	Jesaja 24 als apocalyptische profetie	3 min	5
3	De val van het oude Jeruzalem	3 min	6
4	‘Aarde’ en ‘land’ in Jesaja 24	3 min	7
5	Erets als aanduiding van Israël	4 min	11
6	Het verontreinigde land en het verbond	3 min	12
7	De vloek over het ongehoorzame land	3 min	14
8	Zegen en vloek in Deuteronomium 28	2 min	16
9	De vervulling van de dreigende vloek	4 min	18
10	De verwoeste stad en het overblijfsel	4 min	19
11	Aan Gods oordeel valt niet te ontkomen	3 min	21
12	Beeldspraak over het bevende land	3 min	23
13	Jeruzalem is nooit werkelijk hersteld	3 min	26
14	Het oordeel over aardse en boze machten	3 min	27

15	Zon en maan als beelden van licht en heil	3 min	30
16	Het internationale Nieuwe Jeruzalem	3 min	32
17	Het feestmaal voor alle volken	3 min	34
18	De dood verslonden en vijanden vernederd	3 min	36
19	De sterke stad naast de gevallen stad	3 min	38
20	Vrede en kracht in de nieuwe stad	4 min	40
21	Oordeel brengt het evangelie bij de volken	3 min	43
22	Israëls onvruchtbaarheid en nieuw leven	3 min	45
23	Leviathan en de vruchtbare wijngaard	3 min	47
24	De verdorde en verbrande takken	2 min	50
25	Het overblijfsel wordt bijeengebracht	2 min	51
	Om verder te lezen		52

1

Inleiding op Jesaja 24-27

In onze vorige lezing hebben we het grootste deel van de hoofdstukken behandeld die gewijd zijn aan lasten, zoals die term in de New King James wordt gebruikt: lasten over de volken. In de lezing daarvoor hadden we de hoofdstukken 13 en 14 van dat gedeelte behandeld. En in onze vorige lezing hebben we, tot op zekere hoogte, de hoofdstukken 15 tot en met 23 behandeld. Dat zijn heel wat hoofdstukken om te behandelen. We hebben ze niet echt heel grondig behandeld, maar dat is naar mijn mening het moeilijkste gedeelte van Jesaja om te behandelen. Dat komt deels doordat het in sommige gevallen moeilijk is om de betekenis van de profetieën vast te stellen, en ook om precies te weten wat er met Moab, Edom of sommige van die volken is gebeurd.

Om te beginnen wordt er in de profetie zelf heel weinig gezegd waaruit valt op te maken wat er wordt bedoeld. Ook is er betrekkelijk weinig bekend over sommige van deze volken, die tot de oudheid behoren en al eeuwen of millennia niet meer bestaan. Hun geschiedenissen hebben ons geen uitvoerige verslagen nagelaten van wat er heeft plaatsgevonden. Daarom is dat gedeelte van Jesaja in mijn ogen het moeilijkste, en misschien wel het minst geliefde gedeelte voor een Bijbelleraar die de tekst probeert te doorgronden. Er staat namelijk zoveel in wat moeilijk te vatten en buiten ons bereik is.

Nu komen we echter bij een zeer fascinerend gedeelte, namelijk de hoofdstukken 24 tot en met 27. Dat zijn vier hoofdstukken. Eerder in deze reeks hebben we inleidende thematische overzichten gehad van de onderwerpen, thema's of motieven die in Jesaja telkens terugkeren. Vooral met die overzichten in gedachten is het helemaal niet moeilijk om in de hoofdstukken 25, 26 en 27 een uitgebreide verwijzing naar het Messiaanse tijdperk te herkennen. Er zijn veel duidelijke aanwijzingen. Veel van de vaste thema's van het Messiaanse tijdperk zijn in deze hoofdstukken te vinden.

Jesaja kijkt naar het tijdperk dat ik, althans in mijn lezingen, heb aangeduid als het huidige tijdperk. Het is het tijdperk dat Jezus bij Zijn eerste komst heeft ingeluid. Velen zouden het natuurlijk aanduiden als een toekomstig tijdperk dat Hij volgens hun

verwachting bij Zijn wederkomst zal inluiden. Volgens het premillennialistische standpunt zou dat het duizendjarig rijk zijn. Voor ons zou het het tijdperk van de gemeente zijn, als we het zien zoals ik heb voorgesteld.

2

Jesaja 24 als apocalyptische profetie

Aangezien die drie hoofdstukken, 25, 26 en 27, gewijd zijn aan het tijdperk van het Koninkrijk, is het duidelijk dat hoofdstuk 24 daar in wezen in overvloeit. We zouden het Mattheüs 24 kunnen noemen, want geleerden noemen dit hoofdstuk de Apocalyps van Jesaja. En Mattheüs 24, de rede op de Olijfberg, wordt soms de Kleine Apocalyps van Jezus genoemd. Er is de Apocalyps, het boek Openbaring. Dat is de grote apocalyps. Mattheüs 24 en 25, de rede op de Olijfberg, wordt soms de kleinere apocalyps of de kleine apocalyps genoemd. Dit hoofdstuk wordt door geleerden vaak aangeduid als de Apocalyps van Jesaja.

Een apocalyps is natuurlijk een openbaring, een onthulling van iets in de toekomst. De apocalyptische schrijfstijl staat erom bekend uitbundig, sensationeel, hyperbolisch, figuurlijk en rampzalig te zijn. Als rampen die volken treffen in een apocalyptisch genre worden beschreven, klinkt het als het einde van de wereld.

Ik geloof dat we dat in Jesaja 24 hebben, hoewel vrijwel iedere commentator van wie ik weet zegt dat dit hoofdstuk vooruitkijkt naar het einde van de wereld. Ik heb geen preteristische commentatoren over Jesaja gelezen. Ik weet niet of die bestaan. Misschien zouden wij zo'n commentaar moeten schrijven, maar ik denk niet dat ik dat meteen ga doen. Misschien doet iemand anders het.

Premillennialisten zouden er geen moeite mee hebben om hoofdstuk 24 te zien als het einde van de wereld, of in elk geval als de wederkomst van Christus en het oordeel over de wereld. Het vloeit daarna immers over in het tijdperk van het Koninkrijk, dat volgens hen na de wederkomst van Christus zal komen. Zij zouden dat als het duizendjarig rijk zien. Een premillennialist zou Jesaja 24 waarschijnlijk zien als

gebeurtenissen die verband houden met de wederkomst van Christus, en de drie daaropvolgende hoofdstukken als gebeurtenissen die verband houden met het duizendjarig rijk. Zij geloven dat Christus dit na Zijn komst zal vestigen.

Maar ik heb in deze hele reeks aangegeven dat ik geloof dat er sterke bewijzen zijn, vooral vanuit het Nieuwe Testament, dat de apostelen en Christus deze passages over het Messiaanse tijdperk beschouwden als iets wat bij Zijn eerste komst werd ingeluid. Als dat waar is, waar gaat Jesaja 24 dan over? Ik blijf Mattheüs 24 zeggen, omdat ik geloof dat het over hetzelfde onderwerp gaat. Over het algemeen praten we veel meer over Mattheüs 24 dan over Jesaja 24.

3

De val van het oude Jeruzalem

Ik geloof dat Jesaja 24 hetzelfde onderwerp heeft als Mattheüs 24. Mattheüs 24 begon ermee dat Jezus voorspelde dat de tempel verwoest zou worden, en de discipelen vroegen Hem wanneer dat zou gebeuren. In de loop van Zijn antwoord zei Hij:

Voorwaar, Ik zeg u: Dit geslacht zal zeker niet voorbijgaan, totdat al deze dingen gebeurd zijn.

MATTHEÛS 24:34

Hij verwees dus naar wat in de geschiedenis bekendstaat als de verwoesting van Jeruzalem in het jaar 70 na Christus door de Romeinen.

Dat was natuurlijk iets wat plaatsvond aan het begin van wat we ook het tijdperk van de gemeente of het Messiaanse tijdperk noemen. In de eerste generatie vond er een overgang plaats van het oude tijdperk naar het nieuwere tijdperk. Ik moet zeggen: 'het nieuwere tijdperk.' Vroegere commentatoren zouden gewoon 'de New Age' zeggen. Commentatoren in de negentiende en twintigste eeuw duiden het Messiaanse tijdperk soms aan als de New Age. Maar omdat we nu in onze cultuur een beweging hebben die de New Age-beweging heet, kunnen we die term niet meer gebruiken. Het is een christelijke term, maar de New Agers hebben hem overgenomen. Daarom zullen we het het nieuwere tijdperk noemen, het tijdperk van de Messias. Ik geloof dat we in

Jesaja, niet alleen hier maar op veel plaatsen, profetieën hebben waarin het voorbijgaan van het oude tijdperk overvloeit in de komst van het nieuwere Messiaanse tijdperk. Soms zien we zelfs, zoals we in dit gedeelte zullen zien, de verwoesting van de ene stad en de vestiging van een andere stad.

We hebben gesproken over de verwoesting van Jeruzalem als de uiterste, de meest kenmerkende uitdrukking van de vernietiging van de oude orde. In Jeruzalem stond de tempel. In de tempel werd de oude orde in praktijk gebracht: de wet, het offerstelsel en de vereisten van het oude verbond. Die werden in de tempel in de praktijk gebracht die in het jaar 70 na Christus werd verwoest, toen ook de stad werd verwoest. Maar er werd een nieuwe stad gesticht. Jezus zei in de Bergrede tegen Zijn eigen discipelen:

U bent het licht van de wereld. Een stad die boven op een berg ligt, kan niet verborgen zijn.

MATTHEÛS 5:14

Die stad op een heuvel, die uit Zijn discipelen bestond, wordt in het Nieuwe Testament meerdere keren het Nieuwe Jeruzalem genoemd. Er is dus een Nieuw Jeruzalem, een nieuwe stad, een geestelijk Jeruzalem dat het oude heeft vervangen. De overgang van het oude naar het nieuwe wordt voorgesteld als de verwoesting van de oude stad en de bouw van de nieuwe stad. Dat is het geval in de hoofdstukken 24 tot en met 27, zoals we zullen zien.

4

‘Aarde’ en ‘land’ in Jesaja 24

De taal van hoofdstuk 24 is, zoals alle commentatoren erkennen, apocalyptisch. In onze vertaling komt het woord ‘aarde’ zeer vaak voor. Je ziet het in vers 1:

Zie, de HEERE maakt het land leeg en verwoest het; het oppervlak ervan keert Hij ondersteboven, Hij verspreidt zijn inwoners.

JESAJA 24:1

Hetzelfde woord wordt in vers 3 vertaald met 'land':

Het land zal volkomen leeggehaald en leeggeplunderd worden,
want de HEERE heeft dit woord gesproken.

JESAJA 24:3

Vers 4:

Het treurt, verwelkt — dat land; hij verkommert, verwelkt — de
bewoonde wereld; zij verkommeren — de voornaamsten van de
bevolking van het land.

JESAJA 24:4

Vers 5:

Want het land is ontheiligd door zijn inwoners: zij overtreden de
wetten, zij veranderen elke verordening, zij verbreken het
eeuwige verbond.

JESAJA 24:5

In vers 6:

Daarom verteert de vervloeking het land en moeten
zijn inwoners boeten. Daarom zullen de inwoners van
het land verbrand worden, zodat er weinig stervelingen
zullen overblijven.

JESAJA 24:6

Nog voordat het vers afgelopen is, staat er:

Daarom worden de bewoners van de aarde verbrand.

Als je naar vers 11 kijkt, staat er aan het einde van vers 11:

Op straat is er gejammer over de wijn; alle blijdschap is ondergegaan, de vreugde uit het land is verdwenen.

JESAJA 24:11

Ook hier staat in het Hebreeuws hetzelfde woord: erets.

Vers 13:

Want het zal op de aarde, te midden van de volken, zo gaan als bij het afschudden van een olijfboom, als bij de nalezing wanneer de wijnoogst ten einde is.

JESAJA 24:13

Daar staat hetzelfde woord dat elders met 'aarde' wordt vertaald. Vers 16:

Vanaf het uiterste einde der aarde horen wij psalmen tot verheerlijking van de Rechtvaardige. Maar ik zeg: Ik kwijn weg, ik kwijn weg, wee mij! De trouwelozen handelen trouweloos, in ontrouw handelen de trouwelozen trouweloos.

JESAJA 24:16

Vers 17:

Angst, valkuil en strik over u, bewoners van de aarde!

JESAJA 24:17

Aan het einde van vers 18:

En het zal gebeuren dat wie vlucht voor het beangstigende geluid, neervallen zal in de valkuil; en wie opklimt uit het midden van de valkuil, gevangen zal worden in de strik. Want de sluizen in de hoogte worden geopend en de fundamenten van de aarde zullen beven.

JESAJA 24:18

In vers 19 staat het woord 'aarde' drie keer:

Scheuren, openscheuren zal de aarde, splijten, opensplijten zal de aarde, vervaarlijk wankelen zal de aarde,

JESAJA 24:19

Vers 20:

hevig waggelen zal de aarde, als een dronkaard. Zij zal heen en weer slingeren als een nachthutje, haar overtreding zal zwaar op haar drukken, zij zal neervallen en niet meer opstaan.

JESAJA 24:20

Dan komt het woord aan het einde van vers 21 twee keer voor:

Op die dag zal het gebeuren dat de HEERE de legermacht van de hoogte in de hoogte en de koningen van de aardbodem op de aardbodem zal straffen.

JESAJA 24:21

enzovoort.

5

Erets als aanduiding van Israël

Er is in dit hoofdstuk beslist geen ander woord dat vaker voorkomt dan het woord *erets*, het Hebreeuwse woord *erets*. Dit Hebreeuwse woord is zowel het woord voor ‘aarde’ als het woord voor ‘land’. Het kan beide betekenen. Daarom is het vaak nogal moeilijk om te bepalen of de vertaling ‘het land’ of ‘de aarde’ moet luiden.

Je kunt dat al zien in de voorbeelden die we uit de New King James hebben gegeven. Die volgt hetzelfde soort taalgebruik als de King James. Ik weet niet wat andere vertalingen hier misschien doen, omdat ik ze niet allemaal heb nagekeken. Maar in de verzen 3, 11 en 13 wordt het vertaald met ‘land’. In alle overige gevallen hebben de vertalers het met ‘aarde’ vertaald. Dat is enigszins willekeurig. Ze hadden het iedere keer met ‘aarde’ kunnen vertalen, of iedere keer met ‘land’. Of ze hadden het de helft van de keren met ‘aarde’ en de andere helft met ‘land’ kunnen vertalen, afhankelijk van wat in de context zinnig leek.

Naar mijn idee is het bijna iedere keer zinnig om het met ‘het land’ te vertalen. Dat maakt verschil, want wanneer wij het woord ‘aarde’ horen, denken we tenminste aan de aarde, de planeet aarde. Frank heeft erop gewezen dat hij betwijfelt of het woord ‘aarde’ in het Oude Testament ooit de planeet aarde betekent. Daarover bestaat enige twijfel, omdat zij niet over planeten dachten zoals wij over planeten denken. In veel gevallen dachten zij aan aarde tegenover zee, dat wil zeggen land en zee. Al vind je wel plaatsen waar het over hemel en aarde gaat, zodat de aarde tegenover de hemel wordt gesteld. In dat geval kan de planeet aarde bedoeld zijn, maar dat is niet altijd duidelijk. In veel gevallen is het zelfs niet duidelijk.

Ook hier zeggen de meeste mensen die dit lezen eenvoudigweg: ‘O, dit is het einde van de wereld.’ Dat komt doordat er in dit hoofdstuk traditioneel meestal met ‘aarde’ wordt vertaald wanneer er *erets* staat. Toch zijn er redenen om te betwijfelen of dit de juiste vertaling is. Ik geloof dat ‘land’ bedoeld wordt, en het woord ‘land’ is een verkorte aanduiding voor het land Israël. In de Schrift is het gebruikelijk om Israël of het Beloofde Land eenvoudigweg ‘het land’ te noemen. In dit hoofdstuk worden

specifieke dingen gezegd over de erets, het land, die het naar mijn mening onmogelijk maken om er de aarde mee te bedoelen, en die het juist heel passend maken om er het land mee te bedoelen.

Om te beginnen staat er in vers 1 dat Hij de inwoners ervan verstrooit. Wiens inwoners? Die van de aarde of die van het land? Je kunt de inwoners van één land naar andere delen van de wereld verstrooien, maar het is niet gemakkelijk te zeggen waarheen de inwoners van de planeet verstrooid zouden worden. Als je van de planeet naar een andere plaats wordt verstrooid, wat betekent dat dan? Gaan ze naar ruimtestations of naar Mars? Hoe kan Hij de inwoners van de aarde naar elders verstrooien? ‘Naar elders’ betekent weg van de aarde, weg uit het land. Het zou kunnen spreken over de ballingschap, de verdrijving of de diaspora van een volk uit een bepaald land. Maar als het om verstrooiing vanaf de aarde gaat, is het veel moeilijker te begrijpen.

In vers 3 wordt het land, dat ook de eretz is — en er is geen reden om het in vers 1 anders te vertalen dan in vers 3 — volledig leeggemaakt en volkomen geplunderd. Als dit de aarde is, dan is die in feite verstoken van leven. Als je verder kijkt naar vers 5, staat daar dat de eretz, of het land, ook door zijn inwoners verontreinigd is. Ik denk dat ‘land’ hier beter is dan ‘aarde’, hoewel een christen er misschien geen moeite mee heeft om in te zien dat de hele aarde verontreinigd is vanwege de universele zondigheid van de mens.

6

Het verontreinigde land en het verbond

Maar het woord ‘verontreinigd’ houdt in het bijzonder verband met wat God tegen Israël zei dat het niet met zijn land mocht doen, het land Israël, toen Hij het aan hen gaf. In Leviticus hoofdstuk 18 hebben ze het land bijvoorbeeld nog niet ingenomen, maar Hij vertelt hun dat Hij hun het land zal geven en hoe ze zich moeten gedragen als ze hopen erin te mogen blijven.

In Leviticus 18 staat in vers 25 — het gaat over de toenmalige toestand van het land voordat Israël het innam, toen de Kanaänieten erin woonden:

zodat het land onrein geworden is. Ik zal het zijn ongerechtigheid vergelden, zodat het land zijn bewoners zal uitspuwen.

LEVITICUS 18:25

Maar ú moet Mijn verordeningen en Mijn bepalingen in acht nemen. U mag geen enkele van die gruweldaden doen, de ingezetene van het land niet, en ook de vreemdeling niet die in uw midden verblijft. Want de mensen in dit land die er vóór u waren, hebben al die gruweldaden gedaan, zodat het land onrein geworden is. Laat het land u niet uitspuwen, omdat u het verontreinigt, zoals het heidenvolk dat er vóór u was, uitgespuwd heeft.

LEVITICUS 18:26-28

— dat wil zeggen, de Kanaänieten die daar nu zijn —

God zegt: als jullie je beloofde land verontreinigen, het land dat Ik jullie geef, zal het jullie uitspuwen. Jullie zullen eruit verdreven worden, net zoals de Kanaänieten het verontreinigden en zij eruit verdreven worden. In Jesaja 24 hebben zij het land verontreinigd. Het land is door zijn inwoners verontreinigd. En wat gebeurt er? Ze worden verstrooid. Ze worden eruit gestoten. Ze worden als het ware uit het land uitgespuwd.

In Jesaja 24:5 vinden we deze specifieke bewoording over het land dat verontreinigd is. Er zijn nog andere verwijzingen in het Oude Testament. Ik heb je er maar één gegeven, omdat we die lijn niet erg ver kunnen volgen. Maar in vers 5 wordt over de mensen die het hebben verontreinigd ook gezegd dat ze de wetten hebben overtreden, de verordeningen hebben veranderd en het eeuwige verbond hebben verbroken.

Voor zover ik weet, heeft de planeet aarde niet werkelijk onder een eeuwig verbond met God gestaan. Toen God bij de berg Sinaï Zijn verbond met Israël sloot, zei Hij tegen hen dat dit in wezen voor altijd zou gelden, tenzij ze het schonden. Het was een verbond dat zij voor altijd Zijn volk zouden zijn, dat Hij hun het land voor altijd zou geven, enzovoort. Maar het was altijd afhankelijk van hun gehoorzaamheid aan het verbond en de wetten. Er staat dat ze de wetten hebben overtreden. Ze hebben het verbond te gronde gericht.

Gods wetten werden aan Israël gegeven. We lezen niet dat Gods wetten aan andere volken werden gegeven, in elk geval niet vóór de tijd van Christus, toen Christus ons opdroeg eropuit te gaan en de mensen te leren Zijn geboden te onderhouden. Maar dat wordt over het algemeen niet de wet genoemd. Het punt hier is dat deze bewoording in het bijzonder van toepassing zou zijn op Israël, dat wetten had ontvangen en deel uitmaakte van een verbond. Ze hadden het verbond verbroken. Ze verontreinigden het land waarin ze woonden.

7

De vloek over het ongehoorzame land

In vers 6 staat:

Daarom verteert de vervloeking het land en moeten zijn inwoners boeten. Daarom zullen de inwoners van het land verbrand worden, zodat er weinig stervelingen zullen overblijven.

JESAJA 24:6

Niet een vloek, maar de vloek. Wat is de vloek? Als je kijkt naar Maleachi, de laatste profeet in het Oude Testament, het laatste boek van het Oude Testament, dan zie je dat Maleachi de komst van Johannes de Doper voorspelt. In de laatste verzen van Maleachi, hoofdstuk 4, vers 5 en 6, zegt hij:

Zie, Ik zend tot u de profeet Elia, voordat de dag van de HEERE komt, die grote en ontzagwekkende dag.

MALEACHI 4:5

Jezus zei:

En als u het wilt aannemen: hij is Elia, die komen zou.

MATTHEÛS 11:14

Jezus wees deze profetie aan als vervuld in Johannes de Doper, tenminste voor degenen die in staat waren het aan te nemen. Blijkbaar kon Jezus dat. Als Hij dat kan, zal ik het ook doen. Ik zal het hierin met Hem eens zijn: Johannes is de Elia die zou komen.

Dit is de profetie waarop Jezus zinspeelt:

Zie, Ik zend tot u de profeet Elia, voordat de dag van de HEERE komt, die grote en ontzagwekkende dag. Hij zal het hart van de vaders tot de kinderen terugbrengen, en het hart van de kinderen tot hun vaders, opdat Ik niet zal komen en de aarde met de ban zal slaan.

MALEACHI 4:5-6

Wat zal Hij slaan? De eretz met een vloek.

[Vertalersnoot: De gevolgde Engelse Bijbelvertaling heeft hier 'curse' ('vloek'); de HSV vertaalt het woord in Maleachi 4:6 met 'de ban'.]

Johannes de Doper kwam. De engel Gabriël, die Johannes' vader in de tempel ontmoette, verscheen vóór de geboorte van Johannes aan Zacharias. Hij zei over Johannes, voordat die geboren was, dat hij groot zou zijn, dat hij voor de Heere uit zou gaan en dat hij in de geest van Elia zou zijn. En hij zei dat hij de harten van de vaders tot de kinderen zou keren en zoiets als de dwazen tot de wijsheid van de wijzen, of de ongehoorzamen tot de wijsheid van de wijzen. Hoe dan ook, hij citeert dit vers over het keren van de harten van de vaders tot de kinderen gedeeltelijk en zegt dat Johannes in de geest en kracht van Elia zal komen. Het is duidelijk dat de engel naar Johannes verwijst als de vervulling van deze passage. Johannes wordt dus gezonden, zoals Jezus zei en zoals de engel Gabriël zei, als de vervulling van deze profetie, in de geest van Elia, om mensen tot omkeer te brengen.

Nu luidt de dreiging van de profetie:

als ze zich niet omkeren, zal Ik het land met de vloek moeten treffen.

Het land werd met een specifieke vloek bedreigd als Israël ongehoorzaam bleef. Je kunt Deuteronomium 28 bekijken als een klassiek voorbeeld van deze dreiging. God maakte Israël heel duidelijk dat er in grote mate een vloek over hen zou komen als zij ongehoorzaam waren.

8

Zegen en vloek in Deuteronomium 28

In de openingsverzen van Deuteronomium 28 staat:

En het zal gebeuren, als u de stem van de HEERE, uw God, nauwgezet gehoorzaam bent, door al Zijn geboden, die ik u heden gebied, nauwlettend in acht te nemen, dat de HEERE, uw God, u dan een plaats zal geven hoog boven alle volken van de aarde.

DEUTERONOMIUM 28:1

Dit gaat erover dat Israël gezegend en verheven wordt als het gehoorzaam is. Hij zegt:

En al deze zegeningen zullen over u komen en u bereiken,
wanneer u de stem van de HEERE, uw God, gehoorzaam bent:

DEUTERONOMIUM 28:2

en vervolgens geeft Hij je een lange lijst met zegeningen. Dit zijn de manieren waarop Israël als volk boven alle andere volken gezegend zal worden. De lijst loopt door tot en met vers 14.

Dan staat er in vers 15:

Daarentegen zal het gebeuren, als u de stem van de HEERE, uw God, niet gehoorzaam bent door al Zijn geboden en Zijn verordeningen, die ik u heden gebied, nauwlettend te houden, dat al deze vervloekingen over u zullen komen en u zullen treffen:

DEUTERONOMIUM 28:15

Dan staat er in vers 20:

De HEERE zal vloek, verwarring en verderf onder u zenden, in alles wat u ter hand neemt en doet, totdat u weggevaagd wordt en u al spoedig omkomt vanwege uw slechte daden, waarmee u Mij verlaten hebt.

DEUTERONOMIUM 28:20

De vloek waarmee wordt gedreigd, houdt dus in dat God hen uit het land zou wegvagen, precies zoals Hij tegen hen zei in Leviticus 18. Als jullie dezelfde dingen doen als de Kanaänieten, waardoor het land hen heeft uitgespuwd, wel, het land maakt geen onderscheid. Als jullie dezelfde dingen doen, wordt het land daar net zo misselijk van wanneer jullie ze doen als toen zij ze deden. Dus zal het land ook jullie uitspuwen. Hier is geen sprake van een onvoorwaardelijk recht op het land. Het is

volledig afhankelijk van gehoorzaamheid aan God. Hij zegt dat als jullie niet gehoorzamen, de vloek over jullie zal komen. Het gevolg zal zijn dat jullie uit het land worden verdreven. Dit soort dreigementen komt vaak voor.

9

De vervulling van de dreigende vloek

Johannes de Doper kwam in een tijd waarin die dreiging bijna in vervulling ging. Hij kwam om hun nog één laatste kans te geven om de harten van de vaders en de harten van de kinderen terug te brengen en hen tot God te keren, zodat God het land niet met een vloek zou treffen. Dat zijn de laatste woorden van het Oude Testament, de laatste dreiging. De openingswoorden van de profeet van het Nieuwe Testament zijn dat Johannes kwam en bekering predikte. Johannes kwam en predikte het Koninkrijk. Johannes kwam en zei dat de bijl al aan de wortel van de bomen ligt. Hij staat op het punt om nu het oordeel te voltrekken. Hij zal die vruchteloze bomen omhakken en in het vuur werpen. Zijn wan is in Zijn hand. Hij zal Zijn dorsvloer grondig reinigen. Hij zal het kaf in onuitblusbaar vuur werpen. Johannes kwam waarschuwen dat het oordeel over Israël ophanden was en dat zij zich snel moesten omkeren.

Met andere woorden, de vloek was een dreiging die God al lang geleden, in de tijd van Mozes, duidelijk had vastgesteld. Hij zei dat de dreiging inhield dat Israël uit zijn land geworpen zou worden. Welnu, in hoofdstuk 24 is het land leeg. Het is ontdaan van zijn inwoners. De inwoners zijn naar het buitenland verstrooid. Waarom? Omdat de vloek over hen is gekomen. Zij hebben het land verontreinigd, hoewel Hij hun gezegd had dat niet te doen. Zij hebben de wetten overtreden. Zij hebben het verbond verbroken. De vloek heeft het land verslonden, en allen die daarin wonen, zijn er ellendig aan toe.

Wacht eens even—allen die daarin wonen? Ik dacht dat het land volkomen van zijn inwoners ontdaan was. Dat staat in vers 3:

Het land zal volkomen leeggehaald en leeggeplunderd worden, want de HEERE heeft dit woord gesproken.

JESAJA 24:3

Hier zien we opnieuw de overdrijving die zo vaak voorkomt. We hebben gezien dat dit over Babylon werd gezegd. Het werd ook over Tyrus gezegd in de profetieën die eerder in het boek Jesaja staan: het zou voor altijd verwoest zijn. Niemand zou daar ooit wonen. Het zou volkomen onbewoond zijn. Maar dat is niet helemaal waar. Het is niet zo dat de profetie onwaar was. De profetie maakt gebruik van overdrijving. Ze spreekt over totale verwoesting, totale ondergang, en zegt dat het nooit meer de toestand zal bereiken waarin het vroeger verkeerde. Wanneer dit dichterlijk wordt verwoord, worden de uitdrukkingen achter elkaar opgestapeld om de verwoesting te benadrukken. Ze hoeven niet noodzakelijkerwijs letterlijk te worden opgevat; poëzie is van nature vaak bloemrijk en maakt gebruik van overdrijving. En dat is hier ook zo. Het land is niet helemaal leeg. Er staat van wel, maar er zijn nog enkele inwoners. Ook in vers 13 zullen we verwijzingen naar hen zien. Er staat dat het zal zijn als het schudden van een olijfboom, als de nalezing van druiven wanneer de wijnoogst voorbij is. Dat wil zeggen: de meeste olijven en de meeste druiven zijn weg, maar er hangen nog enkele achterblijvers aan de takken—de nalezing. Zo is het ook met de mensen wanneer het land wordt leeggemaakt. Natuurlijk niet helemaal. Niet werkelijk iedere man is weg. Aan het eind van vers 6 staat dat er weinig mensen overblijven. Zijn het er veel, weinig of geen? Er wordt ons duidelijk en uitdrukkelijk verteld dat het er weinig zijn.

10

De verwoeste stad en het overblijfsel

Andere dingen die mij doen denken dat dit over Israël gaat en niet over de hele wereld, zijn wat er in vers 10 staat:

Gebroken is Chaos-stad, gesloten zijn alle huizen, niemand kan erin.

JESAJA 24:10

En in vers 12:

In de stad is verwoesting overgebleven, een ruïne; de poort is verbrijzeld.

JESAJA 24:12

Er is dus nog steeds een stad, maar die is verwoest. Ze is afgebroken. De samenleving is in wezen ontbonden. Alle huizen zijn gesloten. Niemand gaat ze binnen. Het taalgebruik is zelfs niet intern consistent. Dat komt doordat het apocalyptisch is. Het volgt eenvoudigweg de gevoelsmatige lijn van de passage en drukt die in sommige gevallen op overdreven wijze uit. Maar op andere momenten wordt het weer concreet en staat er dat er enkelen over zijn.

Ik geloof dat de beste manier om dit te begrijpen is dat dit het oordeel over het land is. Jesaja zegt dat het oordeel inderdaad over het land zal komen: precies het oordeel waarvoor Mozes hen heeft gewaarschuwd, precies het oordeel dat Johannes de Doper zal proberen af te wenden door hen tot omkeer te brengen, als zij zich tenminste zouden omkeren. Ik geloof dat dit een beschrijving daarvan is.

In vers 14 staat:

Zij zullen hun stem verheffen, zij zullen vrolijk zingen; om de majesteit van de HEERE zullen zij juichen, van de zee af. Eer daarom de HEERE in de landen van het licht, op de eilanden in de zee de Naam van de HEERE, de God van Israël.

JESAJA 24:14-15

Let op: wie zingt er? Wie verheft zijn stem? Het is de nalezing. Het zijn de weinige olijven die na het schudden zijn achtergebleven. Het zijn de weinige druiven die na de algemene wijnoogst zijn achtergebleven. Dit is het overblijfsel. Hoewel de stad van verwarring verwoest en afgebroken wordt—dat is Jeruzalem—en het land in het algemeen van zijn inwoners wordt ontdaan, is er een overblijfsel dat het heeft overleefd, zoals de profeten altijd zeggen dat er zal zijn: het trouwe overblijfsel. Dit is de gemeente. Dit zijn de Joden die in Christus geloofden en Hem volgden, en die

inderdaad ontkwamen. Zij verheerlijken God. Zij zingen luid. De stad is ten onder gegaan, maar er is een overblijfsel dat God nog altijd aanbidt. Hij heeft nog altijd Zijn getrouwen.

Waar in vers 15 staat:

‘Eer de Heer in het ochtendlicht’ betekent: in het oosten. Het opkomen van de zon is een dichtertelijke uitdrukking voor het oosten. De woorden ‘op de eilanden in de zee’ verwijzen naar het westen.

[Vertalersnoot: De gevolgde Engelse Bijbelvertaling heeft in Jesaja 24:15 ‘in the dawning light’. De HSV vertaalt dit met ‘in de landen van het licht’. De uitleg van de spreker berust op de Engelse formulering.] Dat wil zeggen: vanuit het gezichtspunt van Israël, het oosten en het westen. Ook dit wijst erop dat we het over een geografische plaats hebben en niet over de hele aarde. We hebben het niet over het einde van de wereld, waarbij de wereld ontbonden wordt en ten val komt, terwijl daar nog altijd een overblijfsel staat te zingen, in het oosten en het westen. Nee, toen Jeruzalem viel en het land Israël werd geoordeeld, sloten mensen uit het oosten en het westen zich aan bij het overblijfsel van Israël. Dat wil zeggen: heidenen uit de hele wereld sloten zich aan om God te aanbidden. Ik geloof dat dit is waar het hier over gaat.

11

Aan Gods oordeel valt niet te ontkomen

In vers 17 staat:

Angst, valkuil en strik over u, bewoners van de aarde!

JESAJA 24:17

Dit spreekt opnieuw over het oordeel dat over hen komt.

En het zal gebeuren dat wie vlucht voor het beangstigende geluid, neervallen zal in de valkuil; en wie opklimt uit het midden van de valkuil, gevangen zal worden in de strik. Want de sluizen in de hoogte worden geopend en de fundamenten van de aarde zullen beven.

JESAJA 24:18

Er zal geen ontkomen aan zijn. Als je voor het ene gevaar vlucht, val je in een ander gevaar. Je ontsnapt aan dat gevaar en je valt in weer een ander gevaar. God is onverbiddelijk. Hij gaat straffen, en geen mens kan aan die straf ontsnappen. Als het vaststaat dat iemand ten onder zal gaan, zal God hem grijpen. Aan hoeveel onderdelen van de straf hij ook weet te ontkomen, uiteindelijk zal die straf hem inhalen.

Dit lijkt sterk op wat Amos zei. Hij sprak over Israël, in zijn geval het noordelijke koninkrijk, maar in Amos hoofdstuk 5, vers 18 en 19, vinden we sterk vergelijkbare gedachten. Amos 5:18-19 zegt:

Wee hun die verlangend uitzien naar de dag van de HEERE! Wat zal voor u die dag van de HEERE zijn? Duisternis zal hij zijn en geen licht! Het is zoals iemand die vlucht voor een leeuw, en een beer tegenkomt, of die, als hij thuiskomt en met zijn hand tegen de muur leunt, door een slang wordt gebeten.

AMOS 5:18-19

Hier in Amos zien we wat ik eerder zei: de uitdrukking ‘dag van de HEERE’ wordt vrij algemeen gebruikt voor het moment waarop God verschijnt en doet wat Hij gaat doen. Het volk Israël dacht blijkbaar dat God onvoorwaardelijk aan hun kant stond. Daarom zagen ze uit naar de verschijning van de HEERE, kennelijk in de gedachte dat Hij hun tegenover de Assyriërs, of wie dan ook, gelijk zou geven. Amos zegt: nee, Hij staat niet aan jullie kant. Wanneer de HEERE verschijnt, zal dat niet goed voor jullie zijn. Het zal slecht voor jullie zijn. Jullie verkeren niet in een toestand waarin jullie Hem kunnen

ontmoeten. Hij gaat jullie vernietigen en jullie zullen er niet aan ontsnappen. Het is alsof je aan een leeuw bent ontsnapt en in een grot terechtkomt waar een beer ligt te slapen. Of je ging een huis binnen om aan de gevaren buiten te ontkomen, leunde tegen de muur en werd daar door een slang gebeten. Je kunt eenvoudigweg niet aan de toorn van God ontsnappen.

Het lijkt een beetje op wat de heidenen op het eiland Malta over Paulus dachten toen hij na de storm aan land kwam. Het schip was uit elkaar geslagen en terwijl hij daarna takken voor een vuur verzamelde, beet een slang hem. De mensen dachten: ‘Hij moet werkelijk het doelwit van de goden zijn. Hij is aan de storm ontsnapt, maar is nu in een ander gevaar terechtgekomen dat hem zal doden.’ Natuurlijk schudde hij de slang van zich af en bleef hij ongedeerd. Toen dachten ze dat hij een god was en wilden ze hem aanbidden.

Het punt hier — en je ziet dit meerdere keren — is dat als je voor vernietiging bestemd bent, je misschien aan de eerste fasen ontsnapt, maar dan kom je iets anders tegen dat je zal doden. Iets zal je te pakken krijgen. Ik geloof dat dit de betekenis is van vers 18 van Jesaja 24.

12

Beeldspraak over het bevende land

Aan het einde van vers 18 staat:

‘De vensters daarboven staan open.’ Dat doet denken aan de zondvloed. Toen God in Genesis de zondvloed zond, werden de vensters van de hemel geopend en stroomde het water naar buiten. Hij gebruikt dus taal die aan de zondvloed doet denken. Vervolgens staat er dat de fundamenten van de aarde beven — of van het land.

Scheuren, openscheuren zal de aarde, splijten, opensplijten zal de aarde, vervaarlijk wankelen zal de aarde, hevig waggelen zal de aarde, als een dronkaard. Zij zal heen en weer slingeren als een nachthutje, haar overtreding zal zwaar op haar drukken, zij zal neervallen en niet meer opstaan.

JESAJA 24:19-20

We weten dat hier dichterlijke taal wordt gebruikt. Of je het nu met ‘aarde’ of met ‘land’ vertaalt, dat het heen en weer zou wankelen en zou schudden als een hut is niet letterlijk bedoeld. Hoewel ik moet zeggen dat mijn vroegere leraren onderwezen dat dit letterlijk bedoeld was en het op het einde van de wereld toepasten. Mijn leraren zeiden: ‘Het is interessant dat astronomen hebben vastgesteld dat er ongeveer elke 5.000 jaar een verschuiving van de aardas plaatsvindt.’ Meestal brachten ze dit ter sprake in verband met de zondvloed van Noach. Ze dachten dat de zondvloed misschien gepaard was gegaan met een verschuiving van de aardas.

Ze zeiden dat wetenschappers beweren dat dit ongeveer elke 5.000 jaar gebeurt en dat de aarde er nu uitziet alsof ze mogelijk op het punt staat te verschuiven, omdat ze een beetje is gaan wiebelen, zoals een tol die langzamer gaat draaien. Voordat een tol omvalt, begint hij te wiebelen. Hij draait heel gelijkmatig totdat hij vaart begint te verliezen. Dan begint hij te wiebelen en vervolgens is het afgelopen. Mijn leraren vertelden me dat wetenschappers hadden gezegd dat de aarde zo’n wiebelbeweging had ontwikkeld en dat ze leek op een tol die op het punt stond om te vallen.

Dat werd gewoonlijk gebruikt als een krantenexegese van deze passage:

De aarde zal heen en weer wankelen als een dronkaard en schudden als een hut. Haar overtreding zal zwaar op haar drukken, en ze zal vallen en niet meer opstaan.

Deze verwijzing naar het feit dat ze zal vallen en niet meer zal opstaan, zou vreemd zijn als het werkelijk over de aarde ging. De Bijbel spreekt er namelijk over dat de aarde ten einde zal komen, hoewel de nieuwe hemel en de nieuwe aarde haar zullen vervangen. Paulus zei in Romeinen 8:

De schepping zelf zal worden bevrijd van de slavernij aan het verderf en delen in de vrijheid die bij de verheerlijking van Gods kinderen hoort.

ROMEINEN 8:21

Paulus spreekt hierover in Romeinen 8.

Petrus zegt in 2 Petrus 3:

Maar de dag van de Heere zal komen als een dief in de nacht. Dan zullen de hemelen met gedruis voorbijgaan en de elementen brandend vergaan, en de aarde en de werken daarop zullen verbranden.

2 PETRUS 3:10

Maar hij zegt:

Maar wij verwachten, overeenkomstig Zijn belofte, nieuwe hemelen en een nieuwe aarde, waar gerechtigheid woont.

2 PETRUS 3:13

Als dit dus over het einde van de wereld gaat, waarom zou er dan in zekere zin staan dat ze niet meer zal opstaan? Wat is er dan met de nieuwe aarde gebeurd? Ja, er is een oordeel. Ja, er is een verbranding. Dat zal aan het einde van deze huidige wereld gebeuren, maar dat is niet het definitieve einde.

13

Jeruzalem is nooit werkelijk hersteld

De val van Jeruzalem kon echter worden gezien als het blijvende einde van die samenleving. Natuurlijk zeggen sommigen misschien: ‘Maar tegenwoordig is er een stad Jeruzalem. Die is herbouwd.’ Sinds het jaar 70 na Christus is de stad gedurende die hele periode met tussenpozen bewoond geweest, maar ze is niet werkelijk herbouwd. Er staat daar geen tempel. Jeruzalem is eenvoudigweg een seculiere stad. Het is niet Gods stad. Het is niet zo dat God Jeruzalem heeft hersteld. Het is niet opnieuw opgestaan.

Mensen hebben daar gebouwen neergezet. Mensen hebben daar bedrijven opgebouwd. Er wonen mensen, maar het is niet meer de gouden stad van God. Er staat geen tempel in haar midden. Het is eenvoudigweg een seculiere stad. Israël is een seculier land. Wij zien het jodendom als een wereldgodsdienst, maar Israël is niet judaïstisch. De regering houdt vol dat Israël een seculiere natie is. Natuurlijk zijn er in het land godsdienstige Joden, net zoals er in ons land godsdienstige Joden zijn, maar het is een seculiere natie. En dus is Jeruzalem, als de stad van God die een bepaalde betekenis heeft, nooit opnieuw opgestaan. Jezus zei:

En toen Hij een vijgenboom langs de weg zag, ging Hij ernaartoe en vond er niets aan dan alleen bladeren. Hij zei tegen hem: Laat er aan u geen vrucht meer groeien in eeuwigheid! En de vijgenboom verdorde onmiddellijk.

MATTHEÛS 21:19

Net als die vijgenboom die verdorde. We krijgen daarvan een bevestiging wanneer we bij hoofdstuk 25 komen. We zijn nog niet klaar met hoofdstuk 24, maar hoofdstuk 25, vers 2, gaat kennelijk over de verwoesting van de stad Jeruzalem:

Want U hebt van de stad een steenhoop gemaakt, van de versterkte stad een ruïne, van de vesting van vreemden iets wat geen stad mag heten; in eeuwigheid zal zij niet herbouwd worden.

JESAJA 25:2

Het is heel duidelijk dat deze profetie voorspelt dat een stad ten onder zal gaan en dat die stad nooit herbouwd of hersteld zal worden. Ze zal nooit opnieuw opstaan. Steden worden soms herbouwd. Hetzelfde werd in hoofdstuk 13 over Babylon gezegd: het zou vallen en nooit herbouwd worden. Maar het is wel herbouwd, althans tot op zekere hoogte. In de moderne tijd zijn er in Babylon gebouwen neergezet, maar het is nooit hersteld. Herbouwd worden wil zeggen dat het iets van zijn vroegere status terugkrijgt, en dat gebeurt niet. Als er dus wordt gezegd dat het land zal vallen en niet opnieuw zal opstaan, verschilt dat voor mij niet van de uitspraak in hoofdstuk 25, vers 2, dat de stad nooit herbouwd zal worden. Het is het einde van een stad. Het is het einde van een land. Het is het einde van een tijdperk, maar het is niet het einde van de wereld.

14

Het oordeel over aardse en boze machten

Hoofdstuk 24, vers 21, zegt:

Op die dag zal het gebeuren dat de HEERE de legermacht van de hoogte in de hoogte en de koningen van de aardbodem op de aardbodem zal straffen.

JESAJA 24:21

Of: ‘van de aarde’. De uitdrukking ‘koningen van de aarde’, zoals die hier bij ons staat, komt vaak voor in het boek Openbaring. Ze komt ook voor in het boek Handelingen. Ze komt uit Psalm 2, waar staat:

De koningen van de aarde keren zich tegen de HEERE en Zijn Gezalfde en willen hun banden van zich afwerpen.

PSALM 2:2-3

De Griekse weergave daarvan in de Septuaginta wordt door de apostelen gebruikt in hun gebed in Handelingen. We zullen dit bekijken wanneer we Openbaring bestuderen. Dit is een zijpunt, dus daar zullen we nu niet op ingaan.

Wanneer ze Psalm 2 in het boek Handelingen citeren, passen ze ‘de koningen van de aarde’ toe op Herodes, Pilatus en de Joden, met andere woorden: de heersers van het land Israël. Het is waar dat eretz ‘aarde’ kan betekenen, maar die formulering in Psalm 2 wordt door de apostelen in Handelingen geciteerd en toegepast wanneer ze aan het bidden zijn. Ze passen ‘de koningen van de aarde’ toe op Pilatus en Herodes, duidelijk de plaatselijke heersers van het land Israël. Dat is wat hier bedoeld wordt. We zullen dat bekijken wanneer we Openbaring bestuderen, niet nu.

Zij zullen verzameld worden als gevangenen in een kerker, zij zullen opgesloten worden in een gevangenis, maar na vele dagen zal er weer naar hen omgezien worden.

JESAJA 24:22

[Vertalersnoot: De gevolgde Engelse Bijbelvertaling geeft het slot weer als ‘na vele dagen zullen zij worden gestraft’; de HSV heeft ‘zal er weer naar hen omgezien worden’. De hierna getrokken parallel berust op de Engelse lezing.]

Ik ben sterk in de verleiding gekomen om dit als een parallel met Openbaring 20 te zien, hoewel ik niet weet of dat juist is. Daarom vermeld ik alleen dat ik daartoe in de verleiding kom. Aan het kruis van Christus kwam het oordeel over de wereld. Jezus zei:

Nu wordt het oordeel over deze wereld voltrokken, nu zal de vorst van deze wereld buitengeworpen worden.

JOHANNES 12:31

In Openbaring 20 wordt hij afgebeeld als een draak die als gevangene in een put wordt geworpen en vervolgens, na vele dagen, of na duizend jaar, wordt vrijgelaten en in de poel van vuur wordt gestraft.

In het boek Jesaja zijn er beslist eerdere voorbeelden waarin aardse vijanden hun uiteindelijke vervulling vinden in geestelijke vijanden en geestelijke strijd. Daarom zeg ik dat ik ertoe in de verleiding kom. Ik weet niet of enig gedeelte in het Nieuwe Testament mij het recht zou geven om deze toepassing te maken, maar het klinkt heel passend om dit te zien als het binden van satan en de demonen. De demonen verwachtten dat ze in de put geworpen zouden worden. Toen ze Jezus zagen, zeiden ze tegen Hem:

En zie, zij riepen: Jezus, Zoon van God, wat hebben wij met U te maken? Bent U hier gekomen om ons te pijnigen vóór de tijd?

MATTHEÛS 8:29

Ze wisten dat ze daarheen zouden gaan, maar ze dachten dat het daarvoor nog te vroeg was. Dit binden van de boze heersers zou dus heel goed zoiets kunnen betekenen.

15

Zon en maan als beelden van licht en heil

Vers 23 zegt:

De volle maan zal rood worden van schaamte, de gloeiende zon zal beschaamd worden, als de HEERE van de legermachten zal regeren op de berg Sion, en in Jeruzalem; en voor Zijn oudsten zal er heerlijkheid zijn.

JESAJA 24:23

Dat zou natuurlijk het geestelijke Jeruzalem zijn. Het is moeilijk om precies te weten wat we ervan moeten denken dat de maan te schande zal worden en de zon beschaamd. Het zou kunnen spreken op een manier die lijkt op wat Jezus zei toen Hij het over hetzelfde had:

En meteen na de verdrukking van die dagen zal de zon verduisterd worden en de maan zal zijn schijnsel niet geven en de sterren zullen van de hemel vallen en de krachten van de hemelen zullen heftig bewogen worden.

MATTHEÛS 24:29

Dat zou een apocalyptisch beeld van vernietiging zijn.

Dit vers lijkt echter over iets positiefs te spreken. De uitkomst van de ondergang van het oude stelsel is de vestiging van een Nieuw Jeruzalem, een nieuw stelsel. Dat de maan te schande zal worden en de zon beschaamd, zou eenvoudig kunnen betekenen dat ze worden overtroffen door een licht dat groter is dan zichzelf. Ook dit is volledig beeldspraak. Maar Openbaring 21 zegt:

En de stad heeft de zon en de maan niet nodig om haar te beschijnen, want de heerlijkheid van God verlicht haar, en het Lam is haar lamp.

OPENBARING 21:23

Daarom wordt er misschien mee bedoeld dat de maan en de zon nu met pensioen kunnen gaan. Ze zijn naar de achtergrond verdrongen door een helderder licht, een heerlijker glans. En het zou dus heel goed kunnen dat we het zo moeten begrijpen.

Maar als je iets verder naar boven kijkt, naar een passage over de messiaanse tijd in Jesaja 30:26, staat er:

Dan zal het licht van de volle maan zijn als het licht van de gloeiende zon, en het licht van de zon zal zevenmaal sterker zijn, net als het licht van zeven dagen, op de dag dat de HEERE de breuk van Zijn volk zal verbinden en de wond die het is toegebracht, zal genezen.

JESAJA 30:26

Nu is het duidelijk dat het beeldspraak is wanneer de maan even helder wordt voorgesteld als de zon en de zon zevenmaal zo helder als nu. Het gaat niet over aantasting van de ozonlaag of iets dergelijks, zoals futuristen graag suggereren. Het is beeldspraak, net zoals het beschaamd zijn van de zon en de maan, of het verduisterd worden van de zon en de maan. Het beeld van veranderingen in het licht van de zon en de maan wordt in verschillende passages op verschillende manieren gebruikt. Maar naar mijn mening moet het niet letterlijk worden opgevat. Het beschrijft een tijd waarin er licht in overvloed is.

In heel Jesaja wordt duisternis vaak gebruikt als een beeld van niet alleen iets wat aan je zicht wordt onttrokken, maar ook van rampspoed. Duisternis, somberheid en rampspoed zijn termen die in heel Jesaja gebruikt lijken te worden. Licht zou daar dus het tegenovergestelde van zijn. Het zou zegen en behoud zijn.

16

Het internationale Nieuwe Jeruzalem

Hoofdstuk 25 gaat verder, maar nu spreekt het over het nieuwe Jeruzalem, waar het aan het einde van hoofdstuk 24 waarschijnlijk ook al over ging.

HEERE, U bent mijn God, ik zal U roemen, Uw Naam loof ik. Want U hebt wonderen gedaan. Uw raadsbesluiten zijn van oudsher vast en zeker. Want U hebt van de stad een steenhoop gemaakt, van de versterkte stad een ruïne, van de vesting van vreemden iets wat geen stad mag heten; in eeuwigheid zal zij niet herbouwd worden. Daarom zal een sterk volk U eren, de stad van gewelddadige volken zal U vrezen.

JESAJA 25:1-3

Deze nieuwe stad wordt bewoond door mensen die door de Joden als verschrikkelijke volken werden beschouwd. Assyriërs, Babyloniërs en heidenen maken nu deel uit van de stad van God. Het nieuwe Jeruzalem is internationaal. Het is geen stad van afvalligen, maar een stad die bestaat uit mensen uit volken buiten Israël, die ooit als verschrikkelijke volken werden beschouwd.

Er staat:

Want U bent voor de geringe een vesting geweest, een vesting voor de arme in zijn nood, een toevlucht tegen de vloed, een schaduw tegen de hitte. Want het razen van geweldplegers is als een vloed tegen een muur.

JESAJA 25:4

Dat God een toevlucht tegen de storm is geworden, doet denken aan wat we in hoofdstuk 32 vinden, waar van een man, een koning, wordt gezegd dat hij al die dingen is. Hoofdstuk 32, vers 1 en 2:

Zie, een Koning zal regeren in gerechtigheid, en vorsten zullen heersen overeenkomstig het recht. Die Man zal zijn als een beschutting tegen de wind, een schuilplaats tegen de vloed, als waterbeken in een dorre streek, als de schaduw van een zware rots in een dorstig land.

JESAJA 32:1-2

Ik geloof dat Jezus die koning in hoofdstuk 32 is, dat Hij de Heere is. En daarom denk ik dat de Heere over Wie hier in hoofdstuk 25 wordt gesproken, Jezus is. Het gaat over Zijn Koninkrijk.

Nu vers 5, Jesaja 25:5:

Als de hitte in een dorre streek zult U het gedruis van de vreemden onderdrukken; als de hitte door de schaduw van een dikke wolk zal het gezang van de geweldplegers worden gedempt.

JESAJA 25:5

Blijkbaar betekent dit dat de vijanden van Gods volk het zwijgen zal worden opgelegd, hoewel het taalgebruik poëtisch is.

17

Het feestmaal voor alle volken

Nu staat er in vers 6:

De HEERE van de legermachten zal op deze berg voor alle volken een feestmaal met uitgelezen gerechten aanrichten, een feestmaal met gerijpte wijnen, met uitgelezen gerechten vol merg, met gezuiverde gerijpte wijnen.

JESAJA 25:6

En in vers 10 zullen we ook zien:

Want de hand van de HEERE zal rusten op deze berg. Maar Moab zal onder Hem worden vertrapt, zoals stro vertrapt wordt in de mest.

JESAJA 25:10

Deze berg is blijkbaar de berg van het huis van de HEERE, die genoemd werd in de eerste profetie over de messiaanse tijd, in hoofdstuk 2, vers 2. Jesaja 2:2 zei:

Het zal in het laatste der dagen geschieden dat de berg van het huis van de HEERE vast zal staan als de hoogste van de bergen, en dat hij verheven zal worden boven de heuvels, en dat alle heidenvolken ernaartoe zullen stromen.

JESAJA 2:2

enzovoort. Dit is de gemeente. De heidenen stromen ernaartoe om Gods wegen te leren en in Zijn wegen te wandelen. Ook hier gaat het om die berg, de berg Sion, de nieuwe berg Sion waarover als zodanig wordt gesproken in Hebreeën, hoofdstuk 12:

Maar u bent genaderd tot de berg Sion en tot de stad van de levende God, tot het hemelse Jeruzalem en tot tienduizendtallen van engelen,

HEBREEËN 12:22

Jesaja 25:6:

En op deze berg zal de Heer van de hemelse machten voor alle volken... Dat zouden natuurlijk alle volken zijn, in tegenstelling tot alleen Israël.

De HEERE van de legermachten zal op deze berg voor alle volken een feestmaal met uitgelezen gerechten aanrichten, een feestmaal met gerijpte wijnen, met uitgelezen gerechten vol merg, met gezuiverde gerijpte wijnen.

JESAJA 25:6

Dit betekent dat Hij iedereen uitnodigt voor Zijn feest. Bedenk dat Jezus in Mattheüs 22 zei dat het Koninkrijk van God lijkt op een koning die een feestmaal zou aanrichten, een bruiloft voor zijn zoon. Hij nodigde zijn vrienden uit — dat zouden de Joden zijn — maar zij kwamen niet. Er staat dat hij hun stad in brand stak. Jezus zei dat de koning boos was omdat zij zijn uitnodiging afwezen. Daarom zond hij zijn legers eropuit en stak hij hun stad in brand, precies zoals in dit hoofdstuk. De stad is verwoest.

Maar toen stuurde hij zijn boodschappers overal naartoe, naar de hoofdwegen en zijwegen. Dat was buiten Israël. En hij zei:

Ga naar de toegangswegen en nodig iedereen uit die u daar aantreft. De dienaren brachten vervolgens allen bijeen die zij vonden.

MATTHEÛS 22:9-10

En het feestmaal was gevuld met mensen. Nu moest de koning ook de groep die binnengekomen was bezoeken en zuiveren. Sommigen hadden geen bruiloftskleding aan. Maar waar het hier om gaat, is dat het een bruiloftsfeest is. Het Koninkrijk van God wordt vergeleken met een feestmaal, en dit is voor alle volken.

18

De dood verslonden en vijanden vernederd

Vers 7:

En Hij zal op deze berg verslinden de sluier waarmee het gezicht van alle volken omsluiert is, en de bedekking waarmee alle naties bedekt zijn.

JESAJA 25:7

Daar hebben we de uitdrukking die in dit hoofdstuk drie keer voorkomt: ‘op deze berg’.

Hij zal de dood voor altijd verslinden, de Heere HEERE zal de tranen van alle gezichten afwissen en de smaad van Zijn volk wegnemen van heel de aarde, want de HEERE heeft gesproken.

JESAJA 25:8

Hier lijkt het wegnemen van de sluier die over alle volken ligt, de bedekking, een verwijzing naar de dood te zijn. Vers 8 zegt dat Hij de dood zal verslinden. Wanneer iemand gestorven was, werd zijn lichaam bedekt met een laken of een sluier. Hij zegt dat Hij die sluier weg zal trekken. Er zal leven zijn. Er zal een opstanding zijn. Bij de woorden:

Hij zal de dood verzwelgen, gebruikt Paulus in 1 Korinthe 15:54 een uitdrukking die daar sterk op lijkt wanneer hij over de opstanding spreekt:

En wanneer dit vergankelijke zich met onvergankelijkheid bekleed zal hebben, en dit sterfelijke zich met onsterfelijkheid bekleed zal hebben, dan zal het woord geschieden dat geschreven staat: De dood is verslonden tot overwinning.

1 KORINTHE 15:54

Dit lijkt te gaan over het geven van leven en het overwinnen van de dood. Dat is natuurlijk wat Jezus voor ons doet.

Vers 9:

Op die dag zal men zeggen: Zie, Dit is onze God; wij hebben Hem verwacht, en Hij zal ons verlossen. Dit is de HEERE, wij hebben Hem verwacht, wij zullen ons verheugen en verblijden in Zijn heil. Want de hand van de HEERE zal rusten op deze berg. Maar Moab zal onder Hem worden vertrapt, zoals stro vertrapt wordt in de mest. Hij zal Zijn handen te midden van hem uitspreiden, zoals een zwemmer ze uitspreidt om te zwemmen, en Hij zal zijn hoogmoed vernederen, ondanks zijn listige handelingen. Hij zal uw hoge vestingmuren neerhalen, neerwerpen, neerstorten ter aarde, tot in het stof.

JESAJA 25:9-12

— waarbij Moab hier ongetwijfeld weer een voorbeeld is van iets wat we eerder hebben gezien: een heidens volk, een toenmalige vijand van Israël, wordt gebruikt als beeld of vertegenwoordiger van de heidenen in het algemeen of van vijanden in het algemeen —

— met ‘Hij’ wordt gewoonlijk God bedoeld; in de New King James staat het met een hoofdletter —

De hoge vesting met haar muren is kennelijk Jeruzalem, het oude Jeruzalem. We zien hier dus dat het stichten van een nieuwe stad en het neerhalen van de oude stad door elkaar heen lopen. Hoofdstuk 26 begint zelfs met de nieuwe stad. In hoofdstuk 25, vers 12, zien we de oude stad ten onder gaan, en in hoofdstuk 26, vers 1, opnieuw de nieuwe stad.

19

De sterke stad naast de gevallen stad

Op die dag zal dit lied gezongen worden in het land Juda:
Wij hebben een sterke stad, God stelt heil tot muren
en vestingwallen.

JESAJA 26:1

We hoorden zojuist dat de stad ten onder gaat. Welnu, we hebben nog altijd een sterke stad. Dit is de stad die God voor sterke mensen heeft gemaakt. Terug in hoofdstuk 25, vers 3:

Daarom zal een sterk volk U eren, de stad van gewelddadige
volken zal U vrezen.

JESAJA 25:3

Wie zijn nu die sterke mensen? Het zijn geen mensen die sterk zijn in zichzelf. Let op wat er in hoofdstuk 25, vers 4 staat:

Want U bent voor de geringe een vesting geweest, een vesting voor de arme in zijn nood, een toevlucht tegen de vloed, een schaduw tegen de hitte. Want het razen van geweldplegers is als een vloed tegen een muur.

JESAJA 25:4

Deze sterke mensen zijn niet sterk door hun eigen kracht. God is hun kracht geweest, en nu hebben we een sterke stad.

[Vertalersnoot: Het woordverband in deze uitleg is zichtbaar in de gevolgde Engelse vertaling, die in Jesaja 25:4 'strength' gebruikt; de HSV heeft daar 'vesting'.] We zijn sterk in de Heere, zoals Paulus zo vaak zegt:

Verder, mijn broeders, word gesterkt in de Heere en in de sterkte van Zijn macht.

EFEZE 6:10

Het lijkt erop dat het einde van hoofdstuk 25 opnieuw gaat over de vernietiging van de oude orde. Dit hele gedeelte, de hoofdstukken 24 tot en met 27, gaat dus heen en weer tussen twee ideeën die in werkelijkheid met elkaar overlappen, omdat dit daadwerkelijk zo is gebeurd. God vestigde het nieuwe Jeruzalem voordat Hij het oude Jeruzalem verwoestte, maar het gebeurde binnen één generatie. Het is dus als het ware een overgangsgeneratie. Beide dingen gebeuren. Het nieuwe Jeruzalem wordt gebouwd; het oude Jeruzalem wordt neergehaald. Dat is de overgang van de oude orde naar de nieuwe orde die, naar ik meen, vaak in Jesaja wordt genoemd. In dit hele gedeelte zien we dat hij telkens bij het ene of het andere terugkomt.

God spreidt Zijn handen uit alsof Hij zwemt. Ik weet niet precies hoe de mensen in die tijd zwommen. Er zijn verschillende zwemslagen, en daarom kun je je de beweging van de handen op verschillende manieren voorstellen. Ik denk aan de schoolslag, waarbij God Zijn handen naar beide kanten beweegt. De beweging van Gods handen

wordt dan vergeleken met iemand die zwemt en zijn handen zo beweegt. Het is bijna alsof Hij het land binnenkomt en eenvoudigweg alle rommel, alle goddelozen en alle obstakels voor Zich uit de weg veegt. Het is alsof Zijn handen vanuit een middelpunt uit elkaar gaan en zich naar beide kanten uitstrekken, zodat ze het landschap gewoon schoonvegen. Zo stel ik het me voor. Het is merkwaardig taalgebruik, en we weten eigenlijk niet of ze in die tijd op die manier zwommen. Misschien deden ze de rugslag, wie weet, of de vlinderslag.

20

Vrede en kracht in de nieuwe stad

Maar goed, hoofdstuk 26:

Op die dag zal dit lied gezongen worden in het land Juda. Daarmee zou geestelijk Israël bedoeld worden.

Op die dag zal dit lied gezongen worden in het land Juda:
Wij hebben een sterke stad, God stelt heil tot muren
en vestingwallen.

JESAJA 26:1

Deze stad is niet van echte stenen gemaakt. De muren zijn niet fysiek, maar geestelijk. Het heil vormt de muren.

Doe de poorten open, zodat het rechtvaardige volk kan
binnengaan, dat de trouw bewaart.

JESAJA 26:2

De nieuwe natie, de heilige natie, de gemeente, is de rechtvaardige natie die de waarheid bewaart. Zij mag deel uitmaken van deze stad.

Het is Uw vaste voornemen: U zult volkomen vrede bewaren, want men heeft op U vertrouwd.

JESAJA 26:3

Dat vers is op zichzelf aangehaald. Het vormt zelfs het refrein van een van mijn lievelingsliederen, 'Like a River Glorious Is God's Perfect Peace'. Het refrein luidt: 'Stayed upon Jehovah, hearts are fully blessed, finding, as He promised, perfect peace and rest.' Dit is dus de belofte waarop dat lied gebaseerd is. Maar het is opnieuw een verwijzing naar vrede als kenmerk van het tijdperk van het Koninkrijk. Merk op dat het om persoonlijke vrede gaat, niet om politieke vrede:

U zult hem volmaakte vrede geven, omdat hij zijn gedachten op U gericht houdt.

[Vertalersnoot: Dit is een weergave van de gevolgde Engelse vertaling, met 'hem' en 'wiens gedachten op U gericht zijn'. De hierboven aangehaalde HSV formuleert Jesaja 26:3 als 'Uw vaste voornemen' en 'men heeft op U vertrouwd'.]

Later in de passage, in vers 12, staat:

HEERE, U zult voor ons vrede beschikken, want al onze zaken hebt U ook voor ons in orde gebracht.

JESAJA 26:12

God vestigt dus vrede als kenmerk van de Messiaanse orde, natuurlijk, en dat hebben we al vaak genoeg gezien.

Vertrouw op de HEERE, tot in eeuwigheid, want de HEERE HEERE is een eeuwige rots.

JESAJA 26:4

'Yah' is een verkorting van 'Yahweh', en daarna volgt de naam 'Yahweh':

in Jah, in Jahweh, is eeuwige kracht.

[Vertalersnoot: In het Hebreeuws staan hier de naamvormen Yah en Yahweh. De HSV geeft beide weer met HEERE.]

Dat is zoiets als zeggen: ‘In Bob, in Robert’ — dezelfde naam — of: ‘Rob, Robert.’ Yah, Yahweh: het is de verkorte vorm van Gods Naam, gevolgd door de volledige Naam.

Vers 5 zegt:

Voorzeker, Hij haalt ze neer, de bewoners van de hoogte, de hoogverheven stad; Hij vernedert haar, Hij werpt haar neer, tot de grond toe, Hij stort haar neer tot in het stof.

JESAJA 26:5

Hij heeft het er opnieuw over dat Jeruzalem ten val komt.

De voet zal haar vertrappen, de voeten van de ellendige, de voetstappen van de armen.

JESAJA 26:6

Dat wil zeggen dat Jeruzalem ten val is gekomen en zo volledig is neergehaald dat je eroverheen kunt lopen alsof het er daarvoor helemaal niet had gestaan. Het lijkt een beetje op de uitspraak dat er niet één steen op de andere zal blijven staan. Er staat daar geen enkel bouwwerk meer. Ook dit is een hyperbool. Het wordt niet letterlijk volledig tot stof, maar zo spreken de profeten, de dichters.

21

Oordeel brengt het evangelie bij de volken

Het pad van de rechtvaardige is geheel effen, recht is het spoor dat U voor de rechtvaardige baant. Ook in de weg van Uw oordelen, HEERE, hebben wij U verwacht; naar Uw Naam en naar Uw gedachtenis gaat het verlangen van onze ziel uit. Met heel mijn ziel verlang ik naar U in de nacht, ja, met mijn geest diep in mij zoek ik U ernstig. Want wanneer Uw oordelen over de aarde komen, leren de bewoners van de wereld wat gerechtigheid is.

JESAJA 26:7-9

zegt de profeet. Of: 'in het land'. Toen God Jeruzalem oordeelde, werd het Evangelie daardoor naar alle landen verspreid, zodat de volken Gods wegen zouden leren. Ook dit is een gevolg van de verwoesting van Jeruzalem dat soms in het Nieuwe Testament wordt genoemd. Toen de pachters van de wijngaard de zoon van de koning doodden, kwam Hij en bracht Hij die goddeloze mannen op ellendige wijze om — in het jaar 70 na Christus — en gaf Hij Zijn wijngaard aan anderen die de vruchten voortbrengen: de gemeente buiten Israël. In het verhaal over het bruiloftsmaal dat de koning voor zijn zoon aanrichtte, werd de koning boos omdat de oorspronkelijke gasten niet kwamen. Daarom brandde hij hun stad plat. Daarna stuurde hij de boodschappers de hele wereld in. Wanneer Gods oordelen over het land komen, krijgt de wereld haar kans. Israël heeft zijn kans gehad.

Vers 10 zegt:

Al wordt de goddeloze genade bewezen, hij leert niet wat gerechtigheid is: in een land van recht bedrijft hij onrecht en de hoogheid van de HEERE ziet hij niet.

JESAJA 26:10

Daarmee zouden de hardnekkige Joden in Jeruzalem bedoeld worden die hun les niet hebben geleerd en geoordeeld moeten worden.

In vers 13 staat:

HEERE, onze God, andere heren dan U hebben over ons
geheerst, door U alleen gedenken wij Uw Naam.

JESAJA 26:13

Wij zijn slaven van de zonde en slaven van satan geweest.

Doden zullen niet her leven; gestorvenen zullen niet opstaan.
Daarom hebt U hen gestraft, hen weggevaagd, elke gedachtenis
aan hen doen vergaan. HEERE, U hebt dit volk vermeerderd, U
hebt dit volk vermeerderd, U hebt Uzelf verheerlijkt, U hebt hen
ver weggedaan, in alle einden der aarde.

JESAJA 26:14-15

We zullen dat begrip uitgebreider bespreken in de hoofdstukken 49 en 54. Op beide plaatsen gaat het erover dat Israël zich uitbreidt doordat heidenen erin worden opgenomen. Het volk wordt groter. Het ware Israël is groter dan het oude Israël, en de grenzen van het oude land kunnen het niet bevatten, omdat het ook heidenen omvat die vanuit de hele wereld binnenkomen. Daarom heeft Hij de grenzen van het land uitgebreid.

[Vertalersnoot: De gevolgde Engelse Bijbelvertaling leest hier ‘U hebt alle grenzen van het land uitgebreid’. De HSV geeft het slot van Jesaja 26:15 anders weer: ‘U hebt hen ver weggedaan, in alle einden der aarde’.] Je zult hetzelfde begrip tegenkomen in hoofdstuk 49, vers 19 en 20, en in hoofdstuk 54, vers 2 en 3.

22

Israëls onvruchtbaarheid en nieuw leven

Vers 16 tot en met 18 zegt:

HEERE, in de benauwdheid hebben zij U gezocht, een fluisterend gebed uitgestort, toen Uw vermaning over hen kwam.

JESAJA 26:16

Deze mensen zijn blijkbaar de Joden over wie het oordeel gekomen is. Hun gebeden waren oppervlakkig. Ze baden alleen omdat ze in moeilijkheden verkeerden, en ze keerden zich niet oprecht tot God. Hij zegt:

Zoals een zwangere vrouw die op het punt staat te baren, ineenskrimpt en het uitschreeuwt in haar weeën, zo waren wij voor Uw aangezicht, HEERE. Wij waren zwanger, wij krompen ineen, maar het was als baarden wij wind: wij hebben het land geen heil gebracht, wereldbewoners zijn niet geboren.

JESAJA 26:17-18

Er werd van hen verwacht dat ze vrucht voortbrachten. Ze doorstonden alle barensweeën die tot de geboorte van een kind hadden moeten leiden, de vrucht waar God naar zocht. Er was geen baby, alleen wind. Wat ze niet deden, is blijkbaar wat ze juist hadden moeten doen: behoud naar de wereld brengen, verlossing op aarde tot

stand brengen en de bewoners van de wereld zien neervallen en zich voor Jezus zien buigen. De Joden hebben dit nooit tot stand gebracht, omdat ze zelfs de wetten die ze hadden niet gehoorzaamden, laat staan de Messias toen Hij kwam.

Uw doden zullen leven — ook mijn dood lichaam — zij zullen opstaan. Ontwaak en juich, u die woont in het stof, want Uw dauw zal zijn als dauw op jong, fris groen en de aarde zal de gestorvenen baren.

JESAJA 26:19

Sommigen denken dat dit een verwijzing naar de opstanding is. Dat zou kunnen. Uiteindelijk zal er aan het einde van dit tijdperk een opstanding zijn, hoewel er verderop staat:

Ga, Mijn volk, treed uw kamers binnen, sluit uw deuren achter u. Verberg u voor een klein ogenblik, totdat de gramschap over is. Want zie, de HEERE gaat uit Zijn plaats om de ongerechtigheid van de bewoners van de aarde aan hen te vergelden. De aarde zal het bloed dat erop vergoten is, aan het licht brengen. Zij zal haar gedoden niet langer bedekt houden.

JESAJA 26:20-21

Deze laatste uitspraak, dat het land zijn bloed zal onthullen en zijn gedoden niet langer zal bedekken, betekent dat ze de gevolgen van hun misdaden verborgen hebben gehouden. Het verraderlijke hart zal luid onder de vloer gaan kloppen en hun moorddadige verleden blootleggen. Wanneer er daarom in vers 19 staat:

‘De aarde zal haar doden prijsgeven’ zou dan eenvoudigweg kunnen betekenen dat het bewijs van de gedoden tevoorschijn zal worden gebracht, zodat iedereen het kan zien.

[Vertalersnoot: De gevolgde Engelse Bijbelvertaling heeft hier ‘cast out the dead’ (‘de doden prijsgeven’); de HSV vertaalt Jesaja 26:19 met ‘de aarde zal de gestorvenen baren’.] Hoewel er in vers 19 wel staat:

Uw doden zullen leven; samen met mijn dode lichaam zullen ze opstaan, wat vrijwel zeker een verwijzing is naar de opstanding van Christus, en wij worden met Hem opgewekt. Samen met Christus worden wij opgewekt, en door Zijn opstanding zijn wij geestelijk tot leven gekomen.

23

Leviathan en de vruchtbare wijngaard

Hoofdstuk 27, vers 1:

Op die dag zal de HEERE vergelding doen met Zijn hard, groot en sterk zwaard aan de Leviathan, de snelle slang, ja, de Leviathan, de kronkelende slang; Hij zal het monster dat in de zee is, doden.

JESAJA 27:1

Natuurlijk zijn we geneigd dit als satan te zien. Dat is het waarschijnlijk ook. In Openbaring wordt hij met een slang vergeleken. Dit is waarschijnlijk een verwijzing naar de overwinning van Christus aan het kruis, die de overgang vormt tussen de twee orden die we hier beschrijven.

Op die dag zal er een wijngaard zijn van bruisende wijn; zing ervan in beurtzang!

JESAJA 27:2

De wijngaard van Israël in hoofdstuk 5 bracht niet veel wijn voort, maar dit is een volk dat zijn vruchten zal voortbrengen. De wijngaard brengt nu wel vrucht voort.

Ik, de HEERE, bescherm hem, elk ogenblik bevochtig Ik hem. Opdat de vijand hem niet kan beschadigen, bescherm Ik hem nacht en dag. Grimmigheid is er bij Mij niet: wie zou Mij als een doorn en distel de strijd laten aanbinden, zodat Ik hem zou aanvallen en hem tegelijk zou verbranden? Laat men zich liever aan Mijn macht vastklampen, laat men vrede met Mij sluiten; vrede moet men met Mij sluiten.

JESAJA 27:3-5

Ik heb vijanden. Als zij zich tegen Mij verzetten, zal Ik hen verbranden als doornstruiken. Als ze zich willen overgeven, is dat prima. Ik zal Mij met hen verzoenen. Het Evangelie is een boodschap van verzoening aan Gods vijanden. Toen wij vijanden waren, is Christus voor ons gestorven en zijn wij met God verzoend. Maar als vijanden zich blijven verzetten, kunnen ze verwachten dat ze als doornstruiken worden verbrand.

In de dagen die komen, zal Jakob wortel schieten, Israël zal bloeien en groeien en zij zullen het wereldoppervlak met vruchten vervullen.

JESAJA 27:6

het ware Israël natuurlijk, zoals de wijngaard van rode wijn daar in vers 2. Dit ware Israël brengt vrucht voort.

Heeft Hij hem geslagen zoals Hij hem geslagen heeft die hem sloeg? Is hij gedood zoals zijn gesneuvelden sneuvelden? Door hem op te jagen, te verdrijven, hebt U met hem een rechtszaak gevoerd. Hij heeft hem verdreven door Zijn harde wind, op de dag van de storm uit het oosten. Daarom zal hierdoor de ongerechtigheid van Jakob verzoend worden. Dit is de volle vrucht: dat Hij zijn zonde zal wegdoen, wanneer Hij alle altaarstenen zal maken als stukgeslagen kalksteen; geen gewijde paal of wierookaltaar zal blijven staan.

JESAJA 27:7-9

Nee, slechts in beperkte mate, want de heidenen werden volledig geoordeeld, maar God bewaarde een trouw overblijfsel uit Israël en nam hun zonden weg.

[Vertalersnoot: ‘Slechts in beperkte mate’ volgt de lezing ‘in measure’ in de gebruikte Engelse Bijbelvertaling van Jesaja 27:8; de HSV geeft dat vers anders weer.] De rest van Israël werd neergeslagen. Al hun altaren enzovoort werden tot stof geslagen.

24

De verdorde en verbrande takken

Vers 10:

Want de versterkte stad zal een eenzame plek zijn en de woningen leeg en verlaten als de woestijn. Daar zullen kalveren grazen, en daar zullen ze neerliggen en haar takken kaal eten. Zijn haar twijgen verdord, dan worden ze afgebroken. Vrouwen komen en steken ze aan. Het is immers niet een volk met inzicht. Daarom zal zijn Maker Zich er niet over ontfermen, en zijn Formeerder zal het geen genade bewijzen.

JESAJA 27:10-11

Opnieuw het oude Jeruzalem.

Het is interessant dat het afbreken van de takken een beeld is dat Paulus gebruikte voor de Joden die niet in Christus geloven. Zij zijn afgebroken. De takken zijn van de olijfboom afgebroken. Maar er is ook dit beeld dat Jezus gebruikte toen Hij zei:

Ik ben de ware Wijnstok en Mijn Vader is de Wijngaardenier.

JOHANNES 15:1

In deze context gaat het natuurlijk over de ware wijnstok, de ware wijngaard, die de aarde met zijn vrucht vult. Jezus is de ware wijnstok.

Jezus zei in Johannes 15 vers 6 dat er takken zouden zijn die afgebroken konden worden:

Als iemand niet in Mij blijft, wordt hij buitengeworpen zoals de rank, en verdort, en men verzamelt ze en werpt ze in het vuur, en zij worden verbrand.

JOHANNES 15:6

Dit taalgebruik komt rechtstreeks uit dit vers. Ze zijn verdord, ze worden afgebroken, ze worden bijeengebracht en verbrand. Dit zou dus betrekking hebben op degenen die niet tot het overblijfsel van Israël behoren, de Joden die niet in Christus bleven. Hij was de ware wijnstok. Zij werden afgesneden. Ze werden afgesneden van de olijfboom, van de wijnstok. Hun einde is natuurlijk dat ze verdorren en verbrand worden.

25

Het overblijfsel wordt bijeengebracht

En op die dag zal de Heere dorsen. Dorsen is het scheiden van tarwe en kaf:

Op die dag zal het gebeuren dat de HEERE de aren zal uitkloppen vanaf de rivier tot aan de Beek van Egypte; en ú, Israëlieten, zult worden opgeraapt, één voor één.

JESAJA 27:12

Hiermee wordt ongetwijfeld de omvang van het land Israël bedoeld, van de noordelijke tot de zuidelijke grens.

Dat wil zeggen dat Hij in het hele land Israël de tarwe van het kaf gaat scheiden. En Hij gaat de tarwe één voor één bijeenbrengen. Het is een klein overblijfsel. Het kaf zal massaal worden verbrand, maar eerst zal Hij uit Israël één voor één degenen nemen die het ware overblijfsel vormen, de werkelijk getrouwen, en hen behouden.

Op die dag zal het gebeuren dat op een grote bazuin geblazen zal worden. Dan zullen zij komen die verloren waren in het land van Assyrië, die verdreven waren naar het land Egypte. En zij zullen zich voor de HEERE neerbuigen op de heilige berg in Jeruzalem.

JESAJA 27:13

in de nieuwe stad.

Er staat dat Hij de oude stad gaat vernietigen. Hij gaat in heel Israël de tarwe van het kaf scheiden. Hij gaat het overblijfsel tot Zich bijeenbrengen. En dan gaat Hij een bazuin laten klinken, de oproep van het Evangelie, zodat volken van heinde en verre komen om hiervan deel uit te maken. Dat is opnieuw een gebruikelijk kenmerk van de profetieën over het tijdperk van het Koninkrijk. En zo bereiken we het einde van dit gedeelte.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Mattheüs 24:34
- Mattheüs 5:14
- Jesaja 24:1
- Jesaja 24:3
- Jesaja 24:4
- Jesaja 24:5
- Jesaja 24:6
- Jesaja 24:11
- Jesaja 24:13
- Jesaja 24:16
- Jesaja 24:17
- Jesaja 24:18
- Jesaja 24:19
- Jesaja 24:20
- Jesaja 24:21
- Leviticus 18:25
- Leviticus 18:26-28
- Maleachi 4:5
- Mattheüs 11:14
- Maleachi 4:5-6
- Deuteronomium 28:1
- Deuteronomium 28:2
- Deuteronomium 28:15

- Deuteronomium 28:20
- Jesaja 24:10
- Jesaja 24:12
- Jesaja 24:14-15
- Amos 5:18-19
- Jesaja 24:19-20
- Romeinen 8:21
- 2 Petrus 3:10
- 2 Petrus 3:13
- Mattheüs 21:19
- Jesaja 25:2
- Psalm 2:2-3
- Jesaja 24:22
- Johannes 12:31
- Mattheüs 8:29
- Jesaja 24:23
- Mattheüs 24:29
- Openbaring 21:23
- Jesaja 30:26
- Jesaja 25:1-3
- Jesaja 25:4
- Jesaja 32:1-2
- Jesaja 25:5
- Jesaja 25:6
- Jesaja 25:10
- Jesaja 2:2
- Hebreeën 12:22
- Mattheüs 22:9-10
- Jesaja 25:7
- Jesaja 25:8
- 1 Korinthe 15:54
- Jesaja 25:9-12
- Jesaja 26:1
- Jesaja 25:3

- Efeze 6:10
- Jesaja 26:2
- Jesaja 26:3
- Jesaja 26:12
- Jesaja 26:4
- Jesaja 26:5
- Jesaja 26:6
- Jesaja 26:7-9
- Jesaja 26:10
- Jesaja 26:13
- Jesaja 26:14-15
- Jesaja 26:16
- Jesaja 26:17-18
- Jesaja 26:19
- Jesaja 26:20-21
- Jesaja 27:1
- Jesaja 27:2
- Jesaja 27:3-5
- Jesaja 27:6
- Jesaja 27:7-9
- Jesaja 27:10-11
- Johannes 15:1
- Johannes 15:6
- Jesaja 27:12
- Jesaja 27:13

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.